Pentagon Papers
[Part IV. B. 1.] Evolution of the War.
Counterinsurgency: The Kennedy Commitments and Programs, 1961

THE KENNEDY COMMITMENTS AND PROGRAMS, 1961

[...]

2- Problems With the Diem Government

[...]

Mặc dù không nhìn thấy sự lớn mạnh từ phía VC có thể đe dọa đến chính phủ Diệm sụp đổ ngay lập tức, tuy nhiên những sự việc đó đã đặt ra những câu hỏi khó khăn về quan hệ của chúng ta với Diệm mà chúng tôi chưa bao giờ phải đối mặt trước đây.
Vào cuối năm 1960, có thông tin loan tải khá rộng rãi rằng chính phủ Diệm có lẽ sớm muộn gì cũng sẽ bị lật đổ, trừ khi có những thay đổi lớn từ nội bộ. Vào tháng 5 năm 1959 cơ quan NIE (Cơ quan Lượng Giá Tình Báo Quốc Gia) cho rằng ông Diệm "gần như chắc chắn" sẽ vẫn là tổng thống "trong nhiều năm", nhưng trái ngược với tuyên bố trên, vào tháng 8 năm 1960 NIE dự đoán rằng "có chiều hướng bất lợi" gần đây, nếu tiếp tục, "gần như chắc chắn chế độ Diệm sẽ sụp đổ - *if continued, would "almost certainly in time cause the collapse of Diem' s regime."* .

3- Problems With the Soviets

Nhưng từ Washington, có hai vấn đề tại Việt Nam là cách đối phó với Việt Cộng và cách đối phó với ông Diệm - cả hai được coi là không đáng kể so với vấn đề đối phó với Liên Xô-*seemed quite inconsequential compared to the problems of dealing with the Soviets.*

SUMMARY

Nhìn qua tình hình mà chúng tôi đã nghiên cứu, nó có vẻ như là một tình huống dễ mắc sai lầm. [...]
Ngay cả trường hợp của ông Diệm dù không đáng được ủng hộ, nhưng sẽ rất đau lòng khi phải đưa ra quyết định gạt bỏ ông ta và đặc biệt là trong hiện tình thế giới của năm 1961.
Đối mặt với những thách thức về cuộc chiến tranh giải phóng dân tộc, thật khó để quyết định vì nó "không giống phương cách của chúng tôi". Và sau khi Mỹ nhượng bộ ở Lào, có thể khó thuyết phục người Nga tin rằng chúng tôi sẽ đứng vững ở bất cứ đâu nếu sau này chúng tôi từ bỏ Việt Nam- *hard to persuade the Russians that we intended to stand firm anywhere if we then* ***gave up on Vietnam.*** Cuối cùng, nếu Mỹ còn lo lắng, thời cách tốt nhất ở Việt Nam là tìm kiếm người thay thế Diệm, không ai biết người thay thế sẽ là ai, hoặc liệu việc loại bỏ Diệm có thực sự làm cho mọi thứ sẽ tốt hơn không- *or whether getting rid of Diem would really make things better.*

(Tóm lược vài sự kiện trong năm 1961)

*** February-May 1961 Negotiations with Diem on the ClP**

Diệm đã trì hoãn thực hiện "những lời hứa" của mình (thành lập tổ chức tình báo trung ương, kiểm soát đối với các hoạt động chống nổi dậy dưới hệ thống chỉ huy quân sự, cải tổ nội các và chính phủ). Washington đã "bật đèn xanh" cho việc viện trợ ... mặc dù JCS và MAAG ở Sài Gòn không còn kiên nhẫn và khó chịu vì sự chậm trễ. Cuối cùng, vào giữa tháng Năm (sau khi Durbrow kết thúc công tác bốn năm ở Việt Nam), Diệm đã thực hiện một số " lời hứa" bằng nghị định. Nhưng không có gì thay đổi.

*** 18 May 1961 - Lansdale Memorandum for Gilpatric**

Lansdale lưu ý rằng Diệm từ chối chấp nhận lực lượng chiến đấu của Hoa Kỳ vào thời điểm này, nhưng Diệm có vẻ sẵn sàng chỉ nhận quân nhân cho mục đích huấn luyện-*Diem seemed willing to accept troops for training purposes only..*

*** 9 June 1961 Diem Letter to Kennedy**

Để đáp lại yêu cầu của Phó Tổng thống Johnson về việc ông vạch ra các nhu cầu quân sự, Diệm đã yêu cầu rõ ràng quân đội Hoa Kỳ đào tạo "sĩ quan và chuyên viên kỹ thuật" - không phải toàn bộ sư đoàn.

*** 18 October 1961 Diem Request**

Diệm yêu cầu một hiệp ước song phương với Hoa Kỳ-*Diem requested a bilateral treety with the U.S.*. Điều này làm Nolting ngạc nhiên, nhưng có lẽ không làm tòa Bạch Ốc ngạc nhiên, nơi đây vốn đã được cảnh báo về tình hình quân sự nghiêm trọng.

*** 18-24 Oct 1961 Taylor Mission to Vietnam**

Vào ngày 18, ông Diệm nói rằng ông ta không muốn có quân chiến đấu Hoa Kỳ cho bất kỳ nhiệm vụ nào (tại Việt Nam). Ông lặp lại yêu cầu về một hiệp ước quốc phòng song phương-*Diem said he wanted no U.S . combat troops for any mission. He repeated his request for a bilateral defense treaty,* hỗ trợ nhiều hơn cho QLVNCH và các thiết bị hỗ trợ chiến đấu (trực thăng, phi cơ, v.v.).

[...]

Các cuộc đàm phán với Diệm đã kết thúc vào tháng Năm (1961), không phải vì các vấn đề đã được giải quyết, mà vì Hoa Kỳ quyết định không gây áp lực với Diệm một thời gian và thay vào đó cố gắng vỗ về để tạo niềm tin với ông ta- *Negotiations with Diem came to an end in May, not because the issues had been resolved, but because the U. S . decided to forget trying to pressure Diem for a while.*

Do đó, vị trí thương lượng của Mỹ chịu phần yếu thế. Vì thế Galbraith, và có lẽ cả những người khác, đã khuyên Kennedy chẳng có gì đáng để mặc cả với ông Diệm, vì ông ta sẽ không bao giờ thực hiện bất kỳ lời hứa nào mà ông ta đã hứa - t*here was not much point to bargaining with Diem anyway, since he would never follow through on any promises he made..* (Galbraith ủng hộ việc tiến hành một cuộc đảo chính quân sự chống Diệm vào thời điểm thuận tiện sớm nhất- *Galbraith favored promoting an anti-Diem military coup at the earliest convenient moment)*. Kennedy không duyệt xét lại quyết định về việc gửi quân đội tham chiến (tại Việt Nam); và chưa tìm thấy lý do cấp thiết để xét tới lời khuyên của Galbraith về việc loại bỏ Diệm cho đến cuối năm 1963 - r*econsider his decision on combat troops; and no urgent reason to consider Galbraith' s advice on getting rid of Diem until late 1963.*

Phần trên tóm lược trích đoạn từ các trang: 5, 10, 14,21,22,24, 26, 41, 42,45
Nguồn - Văn Khố Quốc Gia - Pentagon Papers
>> https://nara-media-001.s3.amazonaws.com/arcmedia/research/pentagon-papers/Pentagon-Papers-Part-IV-B-1.pdf